

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

# Diagnoza zasobów opieki psychiatrycznej w województwie łódzkim

Departament Polityki Zdrowotnej

Łódź, 2018 r.



Dokument został opracowany w Departamencie Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego przez:

**Justynę Felcenloben** – Głównego Specjalistę ds. polityki zdrowotnej i programów zdrowotnych

## Spis treści

<b>WSTĘP</b> .....	3
<b>1. ROZPOWSZECHNIENIE ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH</b> .....	4
<b>2. OPIEKA AMBULATORYJNA</b> .....	9
2.1. Zatrudnienie w wybranych grupach zawodowych w lecznictwie ambulatoryjnym .....	11
<b>3. OPIEKA STACJONARNA</b> .....	14
3.1. Zatrudnienie w wybranych grupach zawodowych w lecznictwie stacjonarnym .....	15
<b>4. OPIEKA POZASZPITALNA</b> .....	16
4.1. Działalność zespołów leczenia środowiskowego .....	17
<b>5. ŚWIADCZENIA FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU ZDROWIA</b> ....	18
<b>6. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI</b> .....	32
6.1. Środowiskowe domy samopomocy .....	32
6.2. Domy pomocy społecznej .....	33
6.3. Mieszkania chronione .....	34
6.4. Jednostki specjalistycznego poradnictwa (w tym ośrodki interwencji kryzysowej) .....	34
6.5. Inne formy opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi .....	34
6.6. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi .....	35
6.7. Warsztaty terapii zajęciowej .....	36
<b>7. AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI</b> .....	37
<b>SPIS TABEL</b> .....	40
<b>SPIS WYKRESÓW</b> .....	41

## **WSTĘP**

Dokument pn.: „Diagnoza zasobów opieki psychiatrycznej w województwie łódzkim” zawiera najbardziej aktualne dostępne dane uzyskane m.in. z Łódzkiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

Poprzednie wersje dokumentu, odnoszące się do lat wcześniejszych są dostępne w Departamencie Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz na stronie internetowej: <http://www.zdrowie.lodzkie.pl/polityka-zdrowotna/zdrowie-psychiczne/diagnoza>.

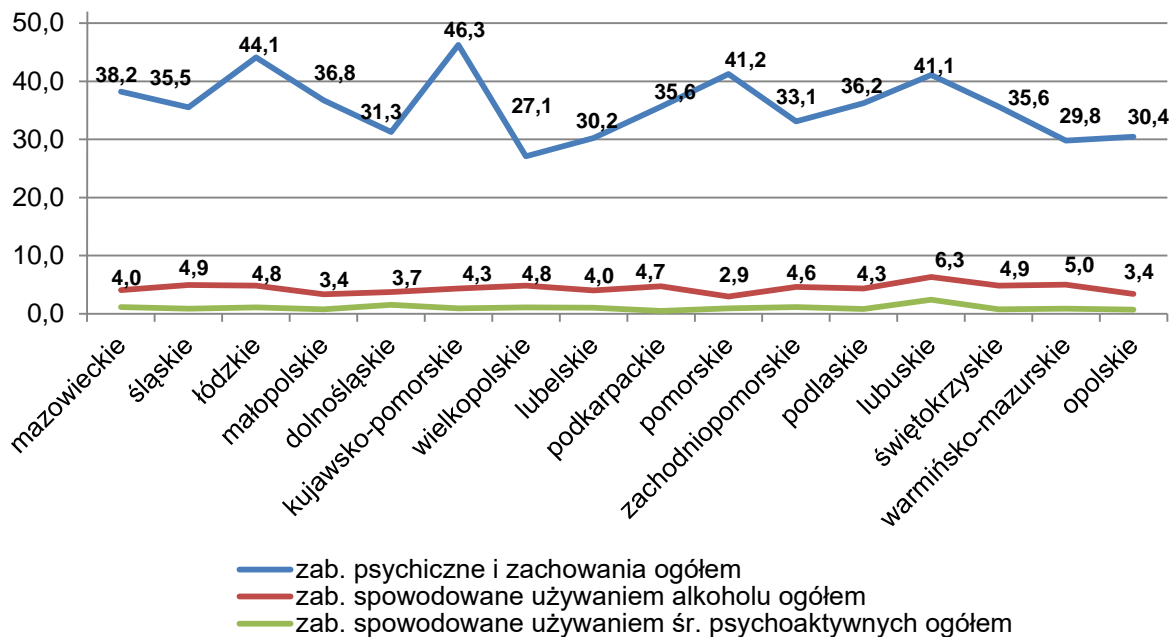
## 1. ROZPOWSZECHNIENIE ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH

Przedstawione poniżej dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych (Główny Urząd Statystyczny) i odnoszą się do roku 2016 (są to najbardziej aktualne dostępne informacje z tego zakresu).<sup>1</sup>

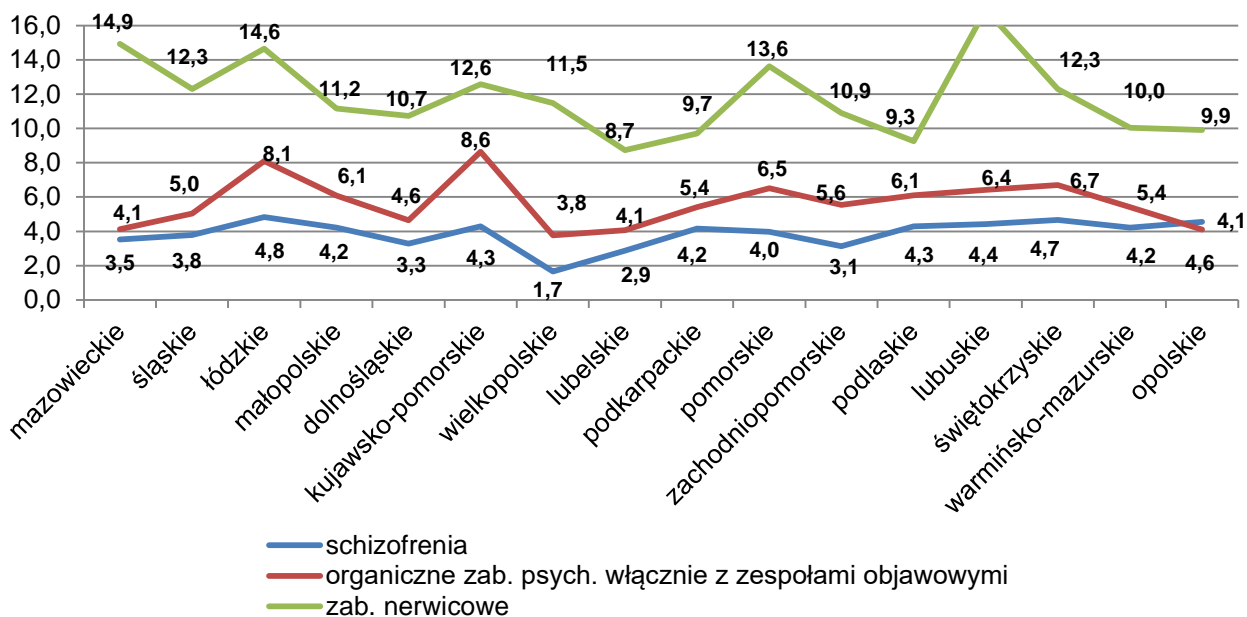
Województwo łódzkie jest regionem o jednym z najwyższych współczynników (na 1.000 ludności) pacjentów poradni dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji – w 2016 roku wskaźnik ten wyniósł 50,81 i był drugi w kolejności po województwie Kujawsko-Pomorskim (51,85). Łódzkie zajmuje również drugie miejsce w przypadku ogólnej liczby pacjentów z zaburzeniami psychicznymi i zachowania ogółem (bez uzależnień) (44,13 na 1.000 ludności). W rankingu wojewódzkim, Łódzkie zajmuje pierwsze miejsce w przypadku porad udzielonych spowodowanych schizofrenią (4,84 na 1.000 ludności) i zaburzeniami psychotycznymi (nieschizofrenicznymi) (1,19 na 1.000 ludności), a drugie w Polsce w przypadku organicznych zaburzeń psychicznych (8,10 na 1.000 ludności), Wyróżniającym problemem na tle innych regionów są także zaburzenia nerwicowe (14,64 na 1.000 ludności) – trzecie miejsce w kraju. Szczegółowe informacje na temat liczby pacjentów w poszczególnych województwach w podziale na przyczyny ich zgłoszeń przedstawiają poniższe wykresy.

---

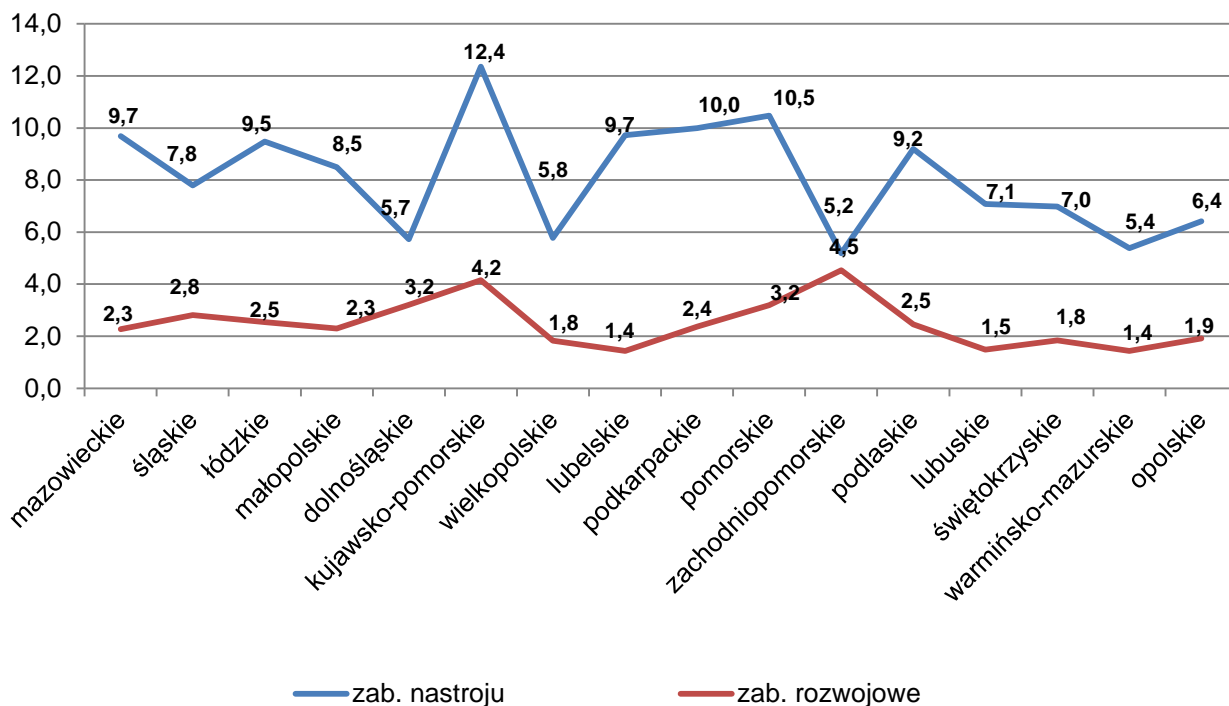
<sup>1</sup> Dane nieporównywalne z latami wcześniejszymi ponieważ chorzy nie są prezentowani wg rodzaju poradni oraz badana jest mniejsza grupa poradni, np.: wyłączono poradnię rehabilitacyjną dla osób uzależnionych.



**Wykres nr 1.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji z powodu wybranych przyczyn, w poszczególnych województwach, w 2016 roku – wskaźnik na 1.000 ludności (według danych GUS)



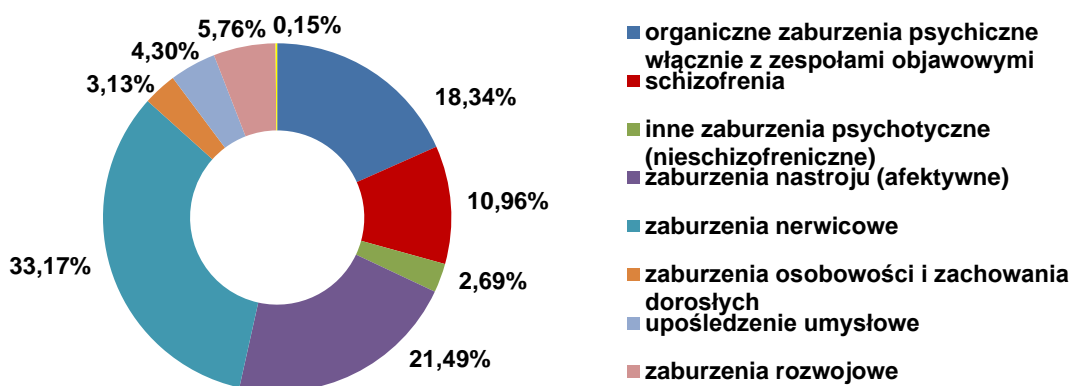
**Wykres nr 2.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji z powodu wybranych przyczyn, w poszczególnych województwach w 2016 roku – wskaźnik na 1.000 ludności (według danych GUS)



**Wykres nr 3.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji z powodu wybranych przyczyn, w poszczególnych województwach w 2016 roku – wskaźnik na 1.000 ludności (według danych GUS)

W województwie łódzkim zarejestrowanych w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji było 125.813 pacjentów, w tym zdecydowaną większość – 86,9% (109.285) stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (bez uzależnień). Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu były drugą pod względem częstości przyczyną korzystania z poradni, stanowiąc 9,5% (11.952).

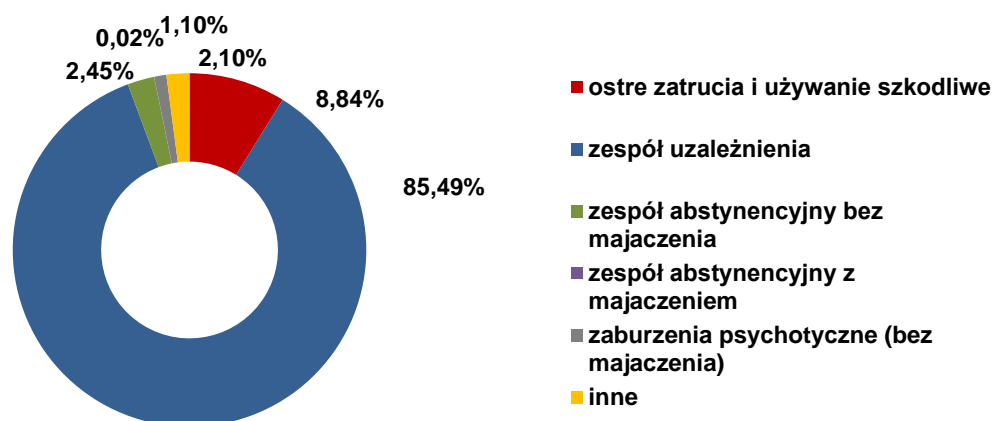
Co trzecią osobę cierpiącą na zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania diagnozowano pod kątem zaburzeń nerwicowych (36.248) lub zaburzeń nastroju/afektywnych (23.481). Znaczną część pacjentów stanowili również cierpiący na zaburzenia organiczne włącznie z zespołami objawowymi (20.051) oraz na zaburzenia rozwojowe (6.295) (Wykres nr 4).



**Wykres nr 4.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji, z powodu zaburzeń psychicznych i zachowania (bez uzależnień) w województwie łódzkim, w 2016 roku (według danych GUS)

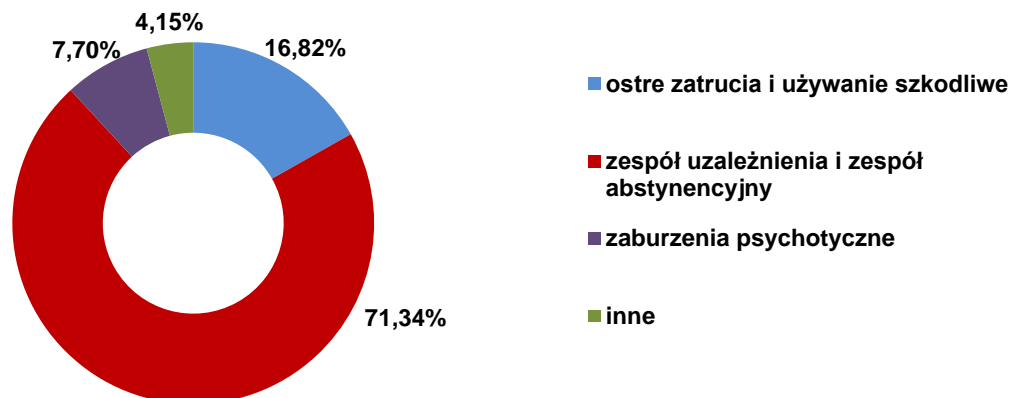
W grupie pacjentów leczonych z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu w województwie łódzkim (11.952) osoby z zespołem uzależnienia stanowiły aż 86% (10.218). W przypadku zaburzeń spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych (2.676) odsetek pacjentów z zespołem uzależnienia był niższy niż w przypadku używania alkoholu i wynosił 71% (1.909).

Natomiast ostre zatrucia i używanie szkodliwe są znacznie częstsze w przypadku używania środków psychoaktywnych (16,8%) niż alkoholu (8,8%) (Wykres nr 5 i 6).



**Wykres nr 5.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji, z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu w województwie łódzkim, w 2016 roku (według danych GUS)





**Wykres nr 6.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych w województwie łódzkim, w 2016 roku (według danych GUS)

## 2. OPIEKA AMBULATORYJNA

Z informacji przekazanej przez Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, sporządzonej na podstawie sprawozdań MZ-15 wynika, że w 2016 roku w województwie łódzkim funkcjonowało:

- 99 poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych [kod 1700], w których udzielono 474.663 porady,
- 15 poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży [1701, 1708], w których udzielono 71.805 porad,
- 37 poradni odwykowych (alkoholowych) [1740, 1741, 1744], w których udzielono 95.949 porad,
- 5 poradni profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych [1746], w których udzielono 6.865 porad,
- 48 poradni psychologicznych [1790], w których udzielono 27.450 porad.

Szczegółowe informacje na temat działalności poradni zawarte są w tabeli nr 1.

**Tabela nr 1.** Działalność placówek ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej w województwie łódzkim w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)

Rodzaj poradni	Liczba poradni			Liczba poradni wg dni pracy poradni							Liczba porad			
	Ogółem	w tym główne źródło finansowania		1 dzień	2 dni	3 dni	4 dni	5 dni	6 dni	7 dni	Ogółem	w tym udzielonych przez		
		NFZ	inne									lekarza	psychologa	innego terapeuty
<b>Poradnie zdrowia psychicznego dla dorosłych (1700)</b>	<b>99</b>	69	30	13	10	12	9	44	11	0	<b>474.663</b>	387.938	49.367	37.358
<b>Poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży (1701, 1708)</b>	<b>15</b>	13	2	0	0	3	1	10	1	0	<b>71.805</b>	13.468	18.919	39.418
<b>Poradnia odwykowa (alkoholowa) (1740, 1741, 1743)</b>	<b>37</b>	32	5	2	1	2	0	27	3	2	<b>95.949</b>	18.294	9.011	68.644
<b>Poradnia profilaktyki leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych (1746)</b>	<b>5</b>	3	2	1	0	0	0	4	0	0	<b>6.865</b>	484	89	6.292
<b>Poradnia psychologiczna (1790)</b>	<b>48</b>	19	29	11	3	5	2	24	3	0	<b>27.450</b>	402	18.161	8.887

## 2.1. ZATRUDNIENIE W WYBRANYCH GRUPACH ZAWODOWYCH W LECZNICTWIE AMBULATORYJNYM

W 2016 roku, zgodnie z danymi Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w psychiatrycznym lecznictwie ambulatoryjnym zatrudnionych było łącznie 1.681 osób, z czego dwie trzecie łącznie stanowili psycholodzy (35%-591) i lekarze (32%-539). Znaczna większość kadry medycznej pracowała w poradniach zdrowia psychicznego oraz w poradniach odwykowych. Spośród wszystkich zatrudnionych w ambulatoryjnej opiece psychiatrycznej 4% osób posiadało certyfikat psychoterapeuty.

W poradniach zdrowia psychicznego (dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży) zatrudnionych było m.in. 403 lekarzy (w tym 29 z pierwszym stopniem specjalizacji z psychiatrii i 271 z drugim stopniem specjalizacji i specjalistów psychiatrów zgodnie z nowym systemem jednostopniowym) i 379 psychologów.

W poradniach odwykowych (alkoholowych i dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych), wśród osób pracujących przeważali terapeuci uzależnień (38% zatrudnionych - specjaliści oraz instruktorzy), lekarze stanowili 29%, natomiast psychologowie - 19% zatrudnionych.

W poradniach psychologicznych pracowało łącznie 277 osób, w tym ponad połowę (57%) stanowili psycholodzy. Jedynie 8 osób zatrudnionych w poradniach psychologicznych posiadało certyfikat psychoterapeuty.

Szczegółowe informacje na temat liczby zatrudnionych w wybranych grupach zawodowych i poszczególnych formach opieki ambulatoryjnej na terenie województwa łódzkiego w 2016 roku przedstawia tabela nr 2.

**Tabela nr 2.** Zatrudnienie w wybranych grupach zawodowych (w osobach) w placówkach ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej w województwie łódzkim wg stanu na 31.12.2016 roku (według danych ŁUW w Łodzi)

	PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DOROSŁYCH			PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY			PORADNIE ODWYKOWE (ALKOHOLOWE)			PORADNIE DLA UZALEŻNIONYCH OD SUB. PSYCHOAKTYWNYCH			PORADNIE PSYCHOLOGICZNE		
	ogółem	w tym umowa:		ogółem	w tym umowa:		ogółem	w tym umowa:		ogółem	w tym umowa:		ogółem	w tym:	
		o pracę	cywilnopr.		o pracę	cywilnopr.		o pracę	cywilnopr.		o pracę	cywilnopr.			
<b>Lekarze</b> (z rezydentami, bez konsultantów)	334	36	289	69	8	59	67	18	48	17	3	14	52	2	50
w tym:															
psychiatrzy I <sup>o</sup>	22	4	16	7	0	7	11	2	8	1	1	0	1	0	1
psychiatrzy II <sup>o</sup> i specjaliści psychiatry (w nowym systemie jednostopniowym)	242	28	209	29	5	22	41	11	30	8	2	6	17	1	16
<b>Pielęgniarki</b>	74	48	26	9	3	6	15	6	9	1	1	0	19	10	9
w tym:															
ze specjalizacją z psychiatrii	5	3	2	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0
po kursie kwalifikacyjnym z psychiatrii	6	4	2	1	0	1	4	0	4	0	0	0	1	0	1
<b>Psycholodzy</b>	281	33	242	98	39	59	38	15	23	17	1	16	157	16	141
<b>Specjaliści terapii uzależnień</b>	15	3	12	3	0	3	76	32	44	13	7	6	7	0	7

	PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DOROSŁYCH			PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY			PORADNIE ODWYKOWE (ALKOHOLOWE)			PORADNIE DLA UZALEŻNIONYCH OD SUB. PSYCHOAKTYWNYCH			PORADNIE PSYCHOLOGICZNE		
	ogółem	w tym umowa:		ogółem	w tym umowa:		ogółem	w tym umowa:		ogółem	w tym umowa:		ogółem	w tym:	
		o pracę	cywilnopr.		o pracę	cywilnopr.		o pracę	cywilnopr.		o pracę	cywilnopr.			
<b>Instruktorzy terapii uzależnień</b>	2	0	2	0	0	0	19	9	10	3	1	2	0	0	0
<b>terapeuci zajęciowi</b>	8	2	6	70	68	2	1	0	1	0	0	0	2	0	2
<b>pracownicy socjalni</b>	36	9	27	6	1	5	10	3	7	2	1	1	6	0	6
<b>inni terapeuci</b>	45	1	44	62	27	35	12	6	6	1	0	1	34	1	33
<b>Psychoterapeuci z certyfikatem</b> (niezależnie od wykazania ich w innych w/w kategoriach)	41	4	37	3	0	3	16	5	11	0	0	0	8	2	6

### 3. OPIEKA STACJONARNA

Według danych przekazanych przez Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, w 2016 roku na terenie województwa funkcjonowały 1.882 łóżka psychiatryczne (oddziały psychiatryczne całodobowe, oddziały leczenia uzależnień całodobowe). Spośród nich 67% (1.269) stanowiły łóżka w szpitalach o profilu psychiatrycznym, a pozostałe – łóżka psychiatryczne w tzw. szpitalach ogólnych. Liczba leczonych chorych w regionie wyniosła w 2016 roku 24.248 osób.

Ponadto, w regionie funkcjonowały 4 ośrodki MONAR i ośrodki dla uzależnionych od środków psychoaktywnych, które dysponowały 177 miejscami, trzy zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób chorujących psychicznie z 112 łózkami oraz hostele oferujące 121 miejsc. Więcej informacji zawierają poniższe tabele.

**Tabela nr 3.** Liczba i rodzaj oddziałów psychiatrycznych w szpitalach psychiatrycznych i szpitalach ogólnych w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)

		I. oddziałów/ośrodków	I. łóżek/miejsc	I. leczonych
oddziały psychiatryczne całodobowe	szpitale psychiatryczne	26	940	9.356
	szpitale ogólne	11	496	6.069
oddziały leczenia uzależnień całodobowe	szpitale psychiatryczne	15	329	5.845
	szpitale ogólne	4	117	2.978
<b>Razem</b>		<b>56</b>	<b>1.882</b>	<b>24.248</b>
ZOL Towarzystwa Przyjaciół Niepełnosprawnych w Jedliczach		1	44	77
ZOL przy Szpitalu im. Prym. Kard. St. Wyszyńskiego w Sieradzu, Centrum Psychiatryczne w Warcie		1	38	77
ZOL MEDICAL Sp. z o.o. w Głownie		1	30	26
<b>Razem</b>		<b>3</b>	<b>112</b>	<b>180</b>

**Tabela nr 4.** MONARY i ośrodki dla uzależnionych od środków psychoaktywnych w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)

	I. oddziałów/ośrodków	I. łóżek/miejsc	I. leczonych
<b>MONARY i ośrodki dla uzależnionych od środków psychoaktywnych</b>	4	177	586

\*Dane ze sprawozdań MZ-30 i MZ-29 za 2016 r.

### 3.1. ZATRUDNIENIE W WYBRANYCH GRUPACH ZAWODOWYCH W LECZNICTWIE STACJONARNYM

W szpitalach psychiatrycznych w województwie łódzkim i ośrodkach MONAR (bez szpitali ogólnych posiadających w swojej strukturze oddziały psychiatryczne oraz ZOL), na podstawie danych Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, wg stanu na 31.12.2016 roku, zatrudnionych było 139 lekarzy, 370 pielęgniarek, 68 psychologów, 96 terapeutów (specjalistów terapii uzależnień, instruktorów terapii uzależnień, terapeutów zajęciowych i innych terapeutów) oraz 8 pracowników socjalnych. Spośród w/w osób 21 posiadało certyfikat psychoterapeuty. Szczegółowe informacje na ten temat zawiera poniższa tabela.

**Tabela nr 5.** Zatrudnienie wg grup zawodowych w szpitalach psychiatrycznych i ośrodkach MONAR województwa łódzkiego - stan na 31.12.2016 r. wg danych ŁUW w Łodzi

	Udzielający świadczeń w dn. 31.12	zatrudnieni w ramach stosunku pracy		pracujący w ramach umów cywilnoprawnych	
		ogółem (w osobach)	w tym pełnozatrudnieni	ogółem (w osobach)	w tym w wymiarze nie mniejszym niż 35 h tygodniowo
<b>lekarze ogółem, w tym</b>	<b>139</b>	<b>67</b>	54	<b>72</b>	43
psychiatrzy z I st.	25	2	1	23	20
psychiatrzy z II st. i systemem jednostopniowym	48	20	18	28	17
<b>pielęgniarki</b>	<b>370</b>	<b>288</b>	273	<b>82</b>	45
<b>psycholodzy</b>	<b>68</b>	<b>34</b>	20	<b>33</b>	19
<b>specjaliści terapii uzależnień</b>	<b>40</b>	<b>26</b>	24	<b>14</b>	11
<b>instruktorzy terapii uzależnień</b>	<b>37</b>	<b>29</b>	29	<b>8</b>	2
<b>terapeuci zajęciowi</b>	<b>16</b>	<b>15</b>	14	<b>1</b>	-
<b>pracownicy socjalni</b>	<b>8</b>	<b>7</b>	6	<b>1</b>	1
<b>inni terapeuci</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	3	-	-
<b>psychoterapeuci z certyfikatem</b> (niezależnie od wykazania w w/w kategoriach)	<b>21</b>	<b>11</b>	11	<b>10</b>	7

W zakładach opiekuńczo-leczniczych dla psychicznie chorych, wg stanu na 31.12.2016 r. zatrudnionych było 69 osób; prawie połowę personelu (48%) stanowiły pielęgniarki. Szczegółowe informacje na temat osób zatrudnionych w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla psychicznie chorych przedstawia tabela nr 6.



**Tabela nr 6.** Zatrudnienie wg grup zawodowych w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla psychicznie chorych na terenie województwa łódzkiego - stan na 31.12.2016 r. wg danych ŁUW w Łodzi

	Udzielający świadczeń ogółem (w osobach)	zatrudnieni na podstawie stosunku pracy		zatrudnieni w ramach umów cywilnoprawnych
		ogółem (w osobach)	w tym pełnozatrudnieni	ogółem (w osobach)
<b>lekarze ogółem, w tym</b>	<b>7</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>4</b>
psychiatrzy	3	2	-	1
<b>pielęgniarki</b>	<b>33</b>	<b>24</b>	<b>18</b>	<b>9</b>
<b>psycholodzy</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>-</b>	<b>2</b>
<b>fizjoterapeuci</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>2</b>
<b>terapeuci zajęciowi</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>1</b>
<b>logopedzi</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>-</b>
<b>opiekunowie</b>	<b>15</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>5</b>
<b>pracownicy socjalni</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>-</b>

#### 4. OPIEKA POZASZPITALNA

Według danych przekazanych przez ŁUW w Łodzi (na podstawie sprawozdań MZ-11 sporządzanych przez podmioty posiadające kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia), w 2016 roku na terenie województwa łódzkiego funkcjonowało w ramach ośrodków/zespołów opieki psychiatrycznej pozaszpitalnej 484 miejsc. Informacje szczegółowe na ten temat znajdują się w poniższej tabeli.

**Tabela nr 7.** Działalność ośrodków/zespołów opieki pozaszpitalnej w 2016 roku w województwie łódzkim (wg danych ŁUW w Łodzi)

		I. miejsc (stan w dn. 31.12)	objęci opieką	osobodni
<b>Oddziały psychiatryczne razem (2700-2715)</b>		<b>363</b>	<b>1.834</b>	<b>75.867</b>
<b>w tym</b>	dla dzieci i młodzieży (2701)	79	260	18.442
	dla pacjentów z zaburzeniami nerwicowymi (2706, 2707)	0	0	0
	ośrodek alzheimerowski (2710)	0	0	0
	oddział terapii uzależnienia od środków psychoaktywnych (2714-2715)	0	0	0

	I. miejsc (stan w dn. 31.12)	objęci opieką	osobodni
oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu (2712-2713)	46	374	8.217
<b>Hostele</b>	121	274	45.235
<b>Zespoły leczenia środowiskowego (domowego) (2730-2735)</b>		4.667	6.287
<b>Ośrodek leczenia uzależnień bliżej niescharakteryzowanych (2740)</b>	0	0	0

#### 4.1. DZIAŁALNOŚĆ I PERSONEL ZESPOŁÓW LECZENIA ŚRODOWISKOWEGO

Według danych przekazanych przez ŁUW w Łodzi (na podstawie sprawozdań MZ-19), w 2016 roku na terenie województwa łódzkiego funkcjonowało 10 zespołów leczenia środowiskowego, które miały pod swoją opieką 4.667 pacjentów. Informacje szczegółowe na temat działalności zespołów znajdują się w poniższych tabelach.

**Tabela nr 8.** Zatrudnienie wg grup zawodowych w zespołach leczenia środowiskowego na terenie województwa łódzkiego - w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)

	Udzielający świadczeń ogółem (w osobach, wg stanu na 31.12)	w tym:	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	zatrudnieni na podstawie umów cywilnoprawnych
<b>lekarze ogółem, w tym:</b>	<b>45</b>	2	41
psychiatrzy z I st.	4	0	4
psychiatrzy z II st. i systemem jednostopniowym	28	2	25
<b>pielęgniarki, w tym:</b>	<b>9</b>	3	6
ze specjalizacją z psychiatrii	1	0	1
po kursie kwalifikacyjnym z psychiatrii	0	0	0
<b>psycholodzy</b>	<b>44</b>	13	31
<b>specjaliści terapii uzależnień</b>	<b>0</b>	0	0
<b>instruktorzy terapii uzależnień</b>	<b>0</b>	0	0
<b>terapeuci zajęciowi</b>	<b>6</b>	3	3
<b>pracownicy socjalni</b>	<b>7</b>	1	6
<b>inni terapeuci</b>	<b>5</b>	2	3
<b>psychoterapeuci z certyfikatem (niezależnie od wykazania w innych kategoriach)</b>	<b>9</b>	0	9

**Tabela nr 9.** Działalność zespołów leczenia środowiskowego w województwie łódzkim w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)

Wyszczególnienie	liczba wizyt w środowisku chorego (dom, praca, szkoła)	liczba wizyt w zespole	liczba wizyt ogółem
<b>Lekarze</b>	3.261	11.377	<b>14.638</b>
<b>Pielęgniarki</b>	2.015	1	<b>2.016</b>
<b>Psycholodzy</b>	3.058	14.447	<b>17.505</b>
<b>Inni terapeuci</b>	3.551	6.210	<b>9.761</b>
<b>Pracownicy socjalni</b>	13	2	<b>15</b>
<b>Ogółem</b>	11.898	32.037	<b>43.935</b>

## 5. ŚWIADCZENIA FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU ZDROWIA

Świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień udzielane są w warunkach: stacjonarnych (oddziały psychiatryczne i oddziały leczenia uzależnień), oddziału/ośrodka dziennego (psychiatrycznego oraz leczenia uzależnień) i ambulatoryjnych (poradnie psychiatryczne i zespoły leczenia środowiskowego i poradnie leczenia uzależnień).

W ramach **opieki ambulatoryjnej** ŁOW NFZ finansuje w województwie łódzkim świadczenia z następujących zakresów:

1. świadczenia psychiatryczne dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży,
2. świadczenia psychologiczne,
3. świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju,
4. leczenie uzależnień,
5. świadczenia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży,
6. świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu,
7. świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol,
8. program leczenia substytucyjnego,
9. program terapii zaburzeń preferencji seksualnych.

W ramach **opieki stacjonarnej** pacjenci mogli skorzystać z zakresów świadczeń t.j.:

1. świadczenia psychiatryczne: (dla dorosłych, dla dzieci i młodzieży),
2. świadczenia psychogeriatryczne,
3. świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej,
4. świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych,
5. leczenie uzależnień, w tym świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu,
6. leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja),
7. krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych
8. leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja),
9. świadczenia terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza),
10. świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia
11. świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych,
12. leczenie elektrowstrząsami chorych z zaburzeniami psychicznymi (EW) ze wskazań życiowych
13. świadczenia w Izbie Przyjęć.

W ramach **opieki dziennej** pacjenci mogli skorzystać z zakresów świadczeń t.j.:

1. świadczenia dzienne (psychiatryczne dla dorosłych, psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży, leczenia zaburzeń nerwicowych, terapii uzależnienia od alkoholu),
2. świadczenia w hostelu: (dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych),
3. leczenie środowiskowe (domowe).

Łącznie, na ww. zakresy świadczeń, ŁOW NFZ przeznaczył w 2017 roku kwotę w wysokości **139.097.096,93 zł**. Liczba udzielonych świadczeń wyniosła ogółem: 688.282.

Szczegółowe informacje na temat finansowania i liczby udzielonych świadczeń w latach 2016-2017 zawiera tabela nr 10, natomiast wykaz podmiotów realizujących świadczenia w poszczególnych zakresach w 2017 r. przedstawiony został w tabeli nr 11.

**Tabela nr 10. Liczba świadczeń, pacjentów, wartość świadczeń** udzielonych pacjentom zamieszkałym na terenie województwa łódzkiego w latach 2016-2017 na realizację poszczególnych zakresów świadczeń w rodzaju: **opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień** (wg danych ŁOW NFZ)

Nazwa produktu kontraktowego	2016 r.			2017 r.		
	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Wartość	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Wartość
świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	407 833	87 623	21 993 313,28	399 617	86 866	23 267 792,56
świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży	24 965	5 758	1 701 359,67	25 589	5 436	1 942 511,33
świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju	37 896	1 685	3 062 086,54	38 425	1 594	3 498 411,73
leczenie uzależnień	78 334	9 809	3 863 032,18	77 667	9 851	4 150 754,26
program leczenia substytucyjnego	8 689	88	670 189,90	6 385	127	849 435,87
świadczenia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży	431	55	38 603,30	398	35	39 658,65
świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	45 573	3 561	2 418 609,04	43 076	3 390	2 539 505,61
świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol	5 436	1 039	397 293,50	5 255	895	425 658,50
program terapii zaburzeń preferencji seksualnych	10	1	900,00	21	2	2 003,40
świadczenia psychologiczne	22 055	3 552	1 700 043,54	22 598	3 573	1 854 738,77
świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	11 719	1 085	4 285 134,38	11 612	1 034	5 075 940,89
świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży	6 031	177	2 061 594,48	6 372	181	2 529 379,37
świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych	4 387	101	447 162,40	4 081	108	513 309,96
świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych	1 137	123	505 401,92	978	116	542 258,13
świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu	2 507	429	774 802,08	2 543	427	924 042,33
świadczenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w hostelu	84	65	703 300,61	78	61	740 283,82
świadczenia dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych udzielane w hostelu	76	71	526 847,10	79	75	640 199,31
leczenie środowiskowe (domowe)	16 454	1 156	1 596 541,94	18 693	1 460	2 335 823,02
leczenie elektrowstrząsami chorych z zaburzeniami psychicznymi (EW) ze wskazań życiowych	536	158	432 212,00	254	97	207 233,40
świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	11 759	9 423	53 886 739,09	11 654	9 333	53 989 451,45

Nazwa produktu kontraktowego	2016 r.			2017 r.		
	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Wartość	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Wartość
świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży	719	587	5 067 817,16	759	610	5 562 500,74
świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej	149	147	1 701 516,74	152	151	1 679 440,17
świadczenia psychogeriatryczne	751	601	5 216 652,99	820	632	5 182 351,90
świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia	30	29	1 048 172,00	23	23	1 076 833,96
leczenie uzależnień stacjonarne	1 052	1 015	4 063 069,66	986	949	3 897 840,39
leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	3 912	3 270	5 482 109,33	4 059	3 377	5 608 036,96
świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu stacjonarne	872	776	3 064 720,23	847	769	3 026 393,63
krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych	55	42	473 058,00	45	38	281 229,66
leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)	589	411	1 177 994,68	474	343	1 019 919,11
świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	254	222	1 859 405,89	242	215	1 984 499,97
świadczenia terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych z współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza)	87	73	408 779,80	100	96	504 613,54
świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)	3 760	3 081	1 193 160,00	4 212	3 397	439 088,40
świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych	158	139	2 419 623,30	188	165	2 765 956,15
<b>Razem</b>	<b>698 300</b>		<b>134 241 246,71</b>	<b>688 282</b>		<b>139 097 096,93</b>

**Tabela nr 11.** Wykaz podmiotów udzielających **świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień** w 2017 roku w ramach kontraktu z ŁOW NFZ w podziale na zakresy (według danych ŁOW NFZ)

Nazwa zakresu	Nazwa świadczeniodawcy	Adres
<b>ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE AMBULATORYJNE DLA DOROSŁYCH</b>	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi
	2	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu
	3	SP ZOZ Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Wojskowej Akademii Medycznej UM w Łodzi - Centralny Szpital Kliniczny
	4	Centrum Medyczne im. dr Ludwika Rydygiera spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
	5	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Łodzi
	6	Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie
	7	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
	8	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Aleksandrów Ł.
	9	Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska
	10	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu
	11	Powiatowy Zespół Poradni w Łasku spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
	12	Samodzielny Publiczny Zakład POZ w Zduńskiej Woli
	13	Wojewódzki Szpital Zespolony im. Stanisława Rybickiego w Skierniewicach
	14	Zespół Opieki Zdrowotnej w Łęczycy
	15	Samodzielny Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika w Piotrkowie Trybunalskim
	16	Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie
	17	Szpital Powiatowy w Radomsku
	18	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "POLIMEDICA" / Neuca Med sp. z o.o.
	19	SALVE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa
	20	Zakład Opieki Zdrowotnej Spółki z o.o. "ADAMED"

21	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDYK Sp. z o.o.	Ozorków, Konstytucji 3 Maja 12/14
22	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MULTIMED	Łódź, Witolda Wandurskiego 4
23	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Spółdzielni Inwalidów "Zgoda"	Konstantynów Łódzki, 8 Marca 1
24	Centra Medyczne MEDYCEUSZ	Łódź, Bazarowa 9
25	Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	Pabianice, Jana Pawła II 68
26	Centrum Leczenia Uzależnień Zaburzeń Psychiczych i Przewlekłych Stanów Stresowych i Kryzysowych	Łódź, Inowrocławska 5A
27	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SELWA	Pabianice, gen. Kazimierza Pułaskiego 21
28	Poradnia Zdrowia Psychicznego "SYNAPSIS" Edwarda Patura- Szost	Łódź, Wrocławska 8
29	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Przychodnia Lekarska Zdrowie"	Koluszki, Korczaka 5
30	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "POLIMEDICA"	Zgierz, Andrzeja Struga 13-21/200A
31	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Centrum Medicus"	Łódź, Piotrkowska 100
32	PRZYCHODNIA SPECJALISTYCZNA "NOWA"	Łódź, Tatrzeńska 109
33	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDICUS A.T."	Łódź, Łęczycka 11/13
34	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Eskulap Poradnia Zdrowia Rodzinnego	Pabianice, Grobelna 8
35	Centrum Medyczne Medycyna Grabieniec	Łódź, Grabieniec 13
36	MEDICO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Stryków, Targowa 16
37	Centrum Medyczne Remedium	Łódź, gen. Jarosława Dąbrowskiego 15B
38	NZOZ "CENTRUM MEDYCZNE Szpital Św. Rodziny	Łódź, Pilota Stanisława Wigury 19
39	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICAL-MED	Brzeziny, Tulipanowa 8
40	PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PSYCHIATRYCZNA EGO	Łódź-Bałuty, Bolesława Limanowskiego 194/196
41	CENTRUM MEDYCZNE MKK TRIMED	Łódź, Zawiszy Czarnego 8/10
42	NZOZ APS - MEDICA	Łódź, Grażyny 4C/4D
43	Szpital Powiatowy w Brzezinach	Brzeziny, Marii Skłodowskiej-Curie 6
44	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Specjalistyczne Centrum Medyczne "ELAMED"	Łódź-Górna, Stanisławy Leszczyńskiej 20
45	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MAC-MED	Pabianice, ul. Podleśna 4/2



46	Centrum Medyczne Profamilia Zakład Lecznictwa Specjalistycznego i Rehabilitacji	Łódź, Stefana 2
47	Centrum Zdrowia "ABiS" przy Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności w Łodzi	Łódź, Rzgowska 17A
48	MED-GASTR Przychodnia Specjalistyczna	Łódź, Mokra 4
49	GA-MED Karolina Gauden PRZEDSIĘBIORSTWO PODMIOTU LECZNICZEGO	Ozorków, I. Starzyńskiego 30
50	MEDEOR	Łódź, Ciesielska 8
51	Zduńskowolski Szpital Powiatowy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Zduńska Wola, Królewska 29
52	ZESPÓŁ PORADNI "ZDROWIE"	Poddębice, Zielona 2A
53	SN ZOZ ProVitaMed	Wieluń, Sieradzka 56
54	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MARK-MED" Sp. z o.o.	Sieradz, Ignacego Paderewskiego 1A
55	Powiatowe Centrum Medyczne Sp. z o.o. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Powiatowy	Wieruszów, Warszawska 104
56	FAGMET SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	Skierniewice, Jana III Sobieskiego 29
57	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska "REMEDIUM" Spółka Cywilna	Rawa Mazowiecka, Polna 2B
58	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDYK Sp.z.o.o.	Kutno, Grunwaldzka 2
59	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Lekarzy Rodziny L.Korzon, J.Kuryłek,B.Onisk-Strąg Spółka Part.	Godzianów, Leśna 4/6
60	MEDYK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Skierniewice, Henryka Sienkiewicza 1
61	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Kutnowski Szpital Samorządowy"	Kutno, Kościuszki 52
62	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Centrum Medyczne Verbena"	Rawa Mazowiecka, Krakowska 9
63	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Zdrowia Psychicznego	Łowicz, 3 Maja 6
64	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej VitaMed	Łowicz, Armii Krajowej 51
65	Tomaszowskie Centrum Zdrowia	Tomaszów Mazowiecki, Jana Pawła II 35
66	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG MEDYCZNYCH "PLEXUS" Zbigniew F.	Kuźnica, Kuźnica 5
67	Klinika Psychiatryczna i Terapii Uzależnień WOLMED Joanna Wysogład-Wolniak	Szczerców, Dubie 1A
68	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Vita- Med" s.c.	Opoczno, Partyzantów 1A
69	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych COGITO	Radomsko, Ignacego Krasickiego 78
70	Twoje Centrum Medyczne sp. z o.o.	Bełchatów, 1 Maja 4

**ŚWIADCZENIA  
PSYCHIATRYCZNE  
AMBULATORYJNE DLA  
DZIECI I MŁODZIEŻY**

1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
2	Miejski Zespół Przychodni Rejonowych w Zgierzu	Zgierz, Łęczycka 24a
3	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Łódź, Pomorska 251
4	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
5	Ośrodek Wczesnej Interwencji w Zgierzu	Zgierz, Długa 62
6	Poradnia Zdrowia Psychicznego "SYNAPSIS" Edwarda Patura- Szost	Łódź, Wrocławska 8
7	Przychodnia specjalistyczna "Nowa"	Łódź, Tatrzeńska 109
8	Centrum Medyczne Medycyna Grabieniec	Łódź, Grabieniec 13
9	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Centrum Ginekologii i Położnictwa - Suzin, Sieroszewski" Spół	Łódź, Zielona 25/37
10	Centrum Medyczne Remedium	Łódź, gen. Jarosława Dąbrowskiego 15B
11	CENTRUM MEDYCZNE MKK TRIMED	Łódź, Zawiszy Czarnego 8/10

**ŚWIADCZENIA DLA OSÓB  
Z AUTYZMEM  
DZIECIĘCYM LUB INNYMI  
CAŁOŚCIOWYMI  
ZABURZENIAMI  
ROZWOJU**

1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej NAVICULA-CENTRUM	Łódź, Chocianowicka 198
2	JIM CLINIC CENTRUM DIAGNOZY I TERAPII AUTYZMU	Łódź, Tatrzeńska 105
3	Ośrodek Opiekuńczo-Rehabilitacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych	Skierniewice, Stefana Batorego 64H
4	Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjne "SZANSA"	Piotrków Trybunalski, Wysoka 21

**LECZENIE UZALEŻNIEŃ**

1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	Zgierz, Parzęczewska 35
2	Przedsiębiorstwo Podmiotu Leczniczego MPZ w Ozorkowie	Ozorków, Pilota Stanisława Wigury 1
3	Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. Bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi	Łódź, Niciarniana 41
4	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień	Wieruszów, Kępińska 53
5	Wojewódzki Szpital Zespolony im. Stanisława Rybickiego w Skierniewicach	Skierniewice, dr. Stanisława Rybickiego 1
6	Zespół Opieki Zdrowotnej w Łęczycy	Łęczycza, Zachodnia 6
7	Zespół Opieki Zdrowotnej w Łowiczu	Łowicz, Ułańska 28
8	Szpital Powiatowy w Radomsku	Radomsko, Jagiellońska 36
9	SP ZOZ Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego w Opocznie	Opoczno, Partyzantów 30
10	Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	Pabianice, Jana Pawła II 68
11	Centrum Leczenia Uzależnień Zaburzeń Psychiczych i Przewlekłych Stanów	Łódź, Inowrocławska 5A

		Stresowych i Kryzysowych	
	12	NZOZ "MAG-MED"	Łódź, Tadeusza Kościuszki 48
	13	PRZYCHODNIA MIEJSKA "REMEDIU"	Głowno, Kopernika 19
	14	Szpital Powiatowy w Brzezinach	Brzeziny, Marii Skłodowskiej-Curie 6
	15	ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "NA WZGÓRZU"	Głowno, Floriana Marciniaka 20
	16	ZESPÓŁ PORADNI "ZDROWIE"	Poddębice, Zielona 2A
	17	SN ZOZ ProVitaMed	Wieluń, Sieradzka 56
	18	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MARK-MED" Sp. z o.o.	Sieradz, Ignacego Paderewskiego 1A
	19	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Kutnowski Szpital Samorządowy"	Kutno, Kościuszki 52
	20	Szpital Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej	Rawa Mazowiecka, Warszawska 14
	21	Tomaszowskie Centrum Zdrowia	Tomaszów Mazowiecki, Jana Pawła II 35
	22	Klinika Psychiatryczna i Terapii Uzależnień WOLMED Joanna Wysogład-Wolniak	Szczerców, Dubie 1A
	23	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych COGITO	Radomsko, Ignacego Krasickiego 78
<b>PROGRAM LECZENIA SUBSTYTUCYJNEGO</b>			
	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
<b>ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIEŃ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY</b>			
	1	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
<b>ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU</b>			
	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Aleksandrów Ł.	Aleksandrów Łódzki, Marii Skłodowskiej-Curie 1
	3	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
	4	Powiatowy Zespół Poradni w Łasku spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Łask, Warszawska 62
	5	Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie	Bełchatów, Czaplinska 123
	6	Powiatowy Zespół Opieki Zdrowotnej w Piotrkowie Trybunalskim	Piotrków Trybunalski, Franklina Roosevelta 3
	7	NZOZ APS - MEDICA	Łódź, Grażyny 4C/4D
	8	Zduńskowolski Szpital Powiatowy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Zduńska Wola, Królewska 29

<b>ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH INNYCH NIŻ ALKOHOL</b>	1	Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. Bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi	Łódź, Niciarniana 41
	2	Stowarzyszenie MONAR	Warszawa, Nowolipki 9B
<b>PROGRAM TERAPII ZABURZEŃ PREFERENCJI SEKSUALNYCH</b>			
1	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7	
<b>ŚWIADCZENIA PSYCHOLOGICZNE</b>			
1	Centrum Medyczne im. dr Ludwika Rydygiera spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Łódź, dr. Seweryna Sterlinga 13	
2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Łódź, Pomorska 251	
3	Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	Pabianice, Jana Pawła II 68	
4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SELWA	Pabianice, gen. Kazimierza Pułaskiego 21	
5	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Caritas Archidiecezji Łódzkiej	Łódź, Zgierska 121	
6	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Centrum Medicus"	Łódź, Piotrkowska 100	
7	Centrum Medyczne Medycyna Grabieniec	Łódź, Grabieniec 13	
8	Poradnia Psychologiczno-Psychiatryczna EGO	Łódź-Bałuty, Bolesława Limanowskiego 194/196	
9	Centrum Medyczne MKK TRIMED	Łódź, Zawiszy Czarnego 8/10	
10	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Specjalistyczne Centrum Medyczne "ELAMED"	Łódź-Górna, Stanisławy Leszczyńskiej 20	
11	Centrum Badań Psychiatrycznych i Psychologicznych	Łódź, Tadeusza Kościuszki 71	
12	SN ZOZ ProVitaMed	WIELUŃ, Sieradzka 56	
13	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MARK-MED" Sp. z o.o.	SIERADZ, Ignacego Paderewskiego 1A	
14	Tomaszowskie Centrum Zdrowia	Tomaszów Mazowiecki, Jana Pawła II 35	
<b>ŚWIADCZENIA DZIENNE PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH</b>			
1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159	
2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w	Łódź, Pomorska 251	
3	Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie	Bełchatów, Czaplinska 123	
4	Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	Pabianice, Jana Pawła II 68	

	5	Centrum Medyczne MKK TRIMED	Łódź, Zawiszy Czarnego 8/10
	6	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MARK-MED" Sp. z o.o.	Sieradz, Ignacego Paderewskiego 1A
	7	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych COGITO	Radomsko, Ignacego Krasickiego 78
<b>ŚWIADCZENIA DZIENNE PSYCHIATRYCZNE REHABILITACYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY</b>			
	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w	Łódź, Pomorska 251
	3	JIM CLINIC CENTRUM DIAGNOZY I TERAPII AUTYZMU	Łódź, Tatrzńska 105
<b>ŚWIADCZENIA DZIENNE PSYCHIATRYCZNE REHABILITACYJNE DLA DOROSŁYCH</b>			
	1	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Łódź, Pomorska 251
	2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MULTIMED	Łódź, Witolda Wandurskiego 4
<b>ŚWIADCZENIA DZIENNE LECZENIA ZABURZEŃ NERWICOWYCH</b>			
	1	Poradnia Psychologiczno-Psychiatryczna EGO	Łódź-Bałuty, Bolesława Limanowskiego 194/196
	2	Centrum Medyczne MKK TRIMED	Łódź, Zawiszy Czarnego 8/10
<b>ŚWIADCZENIA DZIENNE TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU</b>			
	1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	Zgierz, Parzęczewska 35
	2	Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. Bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi	Łódź, Niciarniana 41
	3	Centrum Leczenia Uzależnień Zaburzeń Psychiczych i Przewlekłych Stanów Stresowych i Kryzysowych	Łódź, Inowrocławska 5A
<b>ŚWIADCZENIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W HOSTELU</b>			
	1	SP ZOZ Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w	Łódź, Pomorska 251
	2	Zakład Opiekuńczo- Leczniczy Towarzystwa Przyjaciół Niepełnosprawnych	Jedlicze A, Jedlinowa 42/44
<b>ŚWIADCZENIA DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH UDZIELANE W HOSTELU</b>			
	1	Stowarzyszenie MONAR	Warszawa, Nowolipki 9B
	2	NZOZ Ośrodek Rehabilitacyjno - Readaptacyjny "ARKA"	Łódź, Mikołaja Kopernika 37

<b>LECZENIE ŚRODOWISKOWE (DOMOWE)</b>	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w	Łódź, Pomorska 251
	3	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
	4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MULTIMED	Łódź, Witolda Wandurskiego 4
	5	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Spółdzielni Inwalidów "Zgoda"	KONSTANTYNÓW ŁÓDZKI, 8 Marca 1
	6	Poradnia Zdrowia Psychicznego "SYNAPSIS" Edwarda Patura- Szost	Łódź, Wrocławska 8
	7	Centrum Medyczne Medycyna Grabieniec	Łódź, Grabieniec 13
	8	Centrum Medyczne Remedium	Łódź, gen. Jarosława Dąbrowskiego 15B
	9	PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PSYCHIATRYCZNA EGO	Łódź-Bałuty, Bolesława Limanowskiego 194/196
	10	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MARK-MED" Sp. z o.o.	SIERADZ, Ignacego Paderewskiego 1A
<b>LECZENIE ELEKTROWSTRZĄSAM I CHORYCH Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI (EW) ZE WSKAZAŃ ZYCIOWYCH</b>	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w	Łódź, Pomorska 251
	3	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
<b>ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH</b>	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	Zgierz, Parzęczewska 35
	3	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Łódź, Pomorska 251
	4	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
	5	Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie	Bełchatów, Czapliniecka 123
	6	Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	Pabianice, Jana Pawła II 68
	7	Prywatna Klinika Psychiatryczna INVENTIVA	Tuszyn, Polna 16/20
	8	Tomaszowskie Centrum Zdrowia	Tomaszów Mazowiecki, Jana Pawła II 35
	9	Klinika Psychiatryczna i Terapii Uzależnień WOLMED Joanna Wysogład-Wolniak	Szczerców, Dubie 1A

<b>ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY</b>	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w	Łódź, Pomorska 251
	3	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
<b>ŚWIADCZENIA REHABILITACJI PSYCHIATRYCZNEJ</b>			
	1	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
<b>ŚWIADCZENIA PSYCHOGERIATRYCZNE</b>			
	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w	Łódź, Pomorska 251
<b>ŚWIADCZENIA W PSYCHIATRII SĄDOWEJ W WARUNKACH PODSTAWOWEGO ZABEZPIECZENIA</b>			
	1	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
<b>LECZENIE UZALEZNIENIA STACJONARNE</b>			
	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. Bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi	Łódź, Niciarniana 41
	3	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
<b>LECZENIE ALKOHOLOWYCH ZESPOŁÓW ABSTYNYCJYJNYCH (DETOKSYKACJA)</b>			
	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	Zgierz, Parzęczewska 35
	3	Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. Bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi	Łódź, Niciarniana 41
	4	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
	5	Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie	Bełchatów, Czaplinska 123
<b>ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEZNIENIA OD ALKOHOLU STACJONARNE</b>			
	1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu	Zgierz, Parzęczewska 35
	2	Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie	Bełchatów, Czaplinska 123

<b>KRÓTKOTERMINOWE ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH</b>	1	Ośrodek Terapii Uzależnień	Karnice, Karnice 41
<b>LECZENIE ZESPOŁÓW ABSTYNYCJYJNYCH PO SUBSTANCJACH PSYCHOAKTYWNYCH (DETOKSYKACJA)</b>	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
<b>ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNE DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH</b>	1	Stowarzyszenie MONAR	Warszawa, Nowolipki 9B
	2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacyjno - Readaptacyjny "ARKA"	Łódź, Mikołaja Kopernika 37
<b>ŚWIADCZENIA TERAPII DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH Z WSPÓLISTNIEJĄCYMI ZABURZENIAMI PSYCHOTYCZNYMI (PODWÓJNA DIAGNOZA)</b>	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
<b>ŚWIADCZENIA W IZBIE PRZYJĘĆ SZPITALA (RYCZAŁT DOBOWY)</b>	1	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi	Łódź, Aleksandrowska 159
	2	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Łódź, Pomorska 251
	3	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
<b>ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZO-LECZNICZE PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH</b>	1	Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu	Sieradz, Armii Krajowej 7
	2	Zakład Opiekuńczo- Leczniczy Towarzystwa Przyjaciół Niepełnosprawnych	Jedlicze A, Jedlinowa 42/44
	3	Przychodnia MEDICAL Zakład Opiekuńczo Leczniczy MEDICAL	Głowno, Sosnowa 4



## 6. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Informacje przedstawione w tym rozdziale zostały przekazane przez Wydział Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj. środowiskowych domów samopomocy i klubów samopomocy, jest zadaniem zleconym jednostkom samorządu terytorialnego z zakresu administracji rządowej, finansowanym z budżetu państwa.

### 6.1. ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku w województwie łódzkim funkcjonowało **47 środowiskowych domów samopomocy (ŚDS)**, w tym 34 o zasięgu gminnym/ponadgminnym i 13 o zasięgu powiatowym. Większość z nich - 33 prowadzona jest przez jednostki samorządu; a 14 przez organizacje pozarządowe, w tym 11 na zlecenie miasta lub gminy, 3 - na zlecenie powiatów.

Łączna liczba miejsc statutowych w środowiskowych domach samopomocy w województwie łódzkim wynosiła **1.881**, w tym liczba miejsc wykorzystanych 1.918. W 2017 roku z usług ŚDS skorzystało 2.277 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Bieżące funkcjonowanie środowiskowych domów samopomocy nadzoruje właściwy samorząd terytorialny, natomiast nadzór merytoryczny, w szczególności w zakresie spełniania standardów oraz kwalifikacji zawodowych pracowników jednostki sprawuje wojewoda. Koszty funkcjonowania ŚDS-ów w 2017 r. wyniosły ogółem – 33.852.506,77 zł w tym:

- na działalność bieżącą 29.565.042,91 zł, z tego z budżetu Wojewody 29.069.196,054 zł, z rezerwy celowej budżetu państwa – 495.846,37 zł;
- na wydatki majątkowe 4.287.463,86 zł, z tego z budżetu Wojewody 440.053,16 zł, z rezerwy budżetu państwa 3.847.410,70 zł.

Średnia dotacja miesięczna na 1 wykorzystane miejsce wynosiła w 2017 roku 1.268 zł,

W 2017 roku czternaście środowiskowych domach samopomocy prowadzonych na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego przez organizacje pozarządowe posiadało 605 miejsc, z których skorzystało 631 osób. Organizacje pozarządowe otrzymały na ten cel dotacje w łącznej kwocie 9.074.881,17 zł.

Na przestrzeni lat można zaobserwować, że ta forma pomocy cieszy się coraz większym zainteresowaniem i uznaniem zarówno ze strony jednostek samorządu terytorialnego, jak i samych osób potrzebujących wsparcia oraz ich rodzin. Co roku nowe

podmioty występują z wnioskami o środki z rezerwy celowej budżetu państwa na uruchomienie nowych domów lub dodatkowych miejsc w domach już istniejących oraz na związany z tym rozwój infrastruktury. W 2017 roku uruchomionych zostało 5 nowych miejsc. Planuje się, że do końca 2025 roku liczba ww. ośrodków wsparcia wzrośnie do 56, z jednoczesnym wzrostem liczby miejsc do 2.520. W roku 2018 liczba miejsc w 46 ŚDS-ach powinna zwiększyć się do 1.930.

Należy zaznaczyć, że słabym punktem sieci środowiskowych domów samopomocy na terenie województwa łódzkiego jest ich nierównomierne rozmieszczenie, które nie zapewnia wystarczającego dostępu do tej formy pomocy wszystkim osobom potrzebującym. W powiecie skierniewickim według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku nadal nie funkcjonuje żaden środowiskowy dom samopomocy, a w powiecie brzezińskim planowane jest otwarcie placówki tego rodzaju w czerwcu 2018 r. z liczbą miejsc statutowych 30.

## 6.2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Prowadzenie domów pomocy społecznej (DPS) jest zadaniem własnym powiatów dofinansowywanym z budżetu państwa na podstawie art. 87 ustawy z dn. 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 513) oraz art. 115 ustawy z dn. 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w województwie łódzkim funkcjonowało 65 domów pomocy społecznej, znajdujących się w 71 lokalizacjach (wraz z domami prywatnymi), posiadających 6.583 miejsca statutowe (w tym 332 miejsca w domach prywatnych). W DPS-ach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego bądź też prowadzonych na ich zlecenie przez organizacje pozarządowe było 75 wolnych miejsc, przy 257 osobach oczekujących na przyznanie tej formy pomocy (w tym 113 osób to mieszkańcy Łodzi).

Dla osób z zaburzeniami psychicznymi przeznaczonych było 31 jednostek:

- 21 DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- 10 DPS dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Łączna liczba miejsc statutowych w 31 domach dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie wynosiła 3.009. Osoby z tego rodzaju niepełnosprawnością są także mieszkańcami innych domów pomocy społecznej.

Nadzór merytoryczny w zakresie spełniania standardów oraz kwalifikacji zawodowych pracowników DPS-ów sprawuje Wojewoda Łódzki za pośrednictwem Wydziału Rodziny i

Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. Nadzór z ramienia samorządu sprawuje starosta, przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Wojewoda Łódzki przekazał dotacje na 1.943 osoby skierowane do domów pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. Średnia wysokość dotacji w 2017 roku na 1 mieszkańca umieszczonego w DPS na tzw. „starych zasadach” wynosiła 2.376,8 zł. Łączna kwota dotacji dla powiatów przeznaczona na bieżącą działalność DPS ów roku 2017 wyniosła 57.828.404 zł.

### 6.3. MIESZKANIA CHRONIONE

Prowadzenie mieszkań chronionych jest zadaniem własnym gmin i powiatów na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w województwie łódzkim liczba miejsc w 55 mieszkaniach chronionych wynosiła 2233, w tym 51 miejsc przeznaczono dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w 12 mieszkaniach). Ponadto, w 2017 roku w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” miasto Zduńska Wola utworzyła mieszkanie chronione dla 3 osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub stopniem umiarkowanym, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsje oraz niewidomych.

### 6.4. JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA (W TYM OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ)

Prowadzenie i finansowanie tych jednostek jest zadaniem własnym samorządu gminy lub powiatu. Rejestr jednostek specjalistycznego poradnictwa prowadzi, zgodnie z przepisami ustawy z dn. 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, wojewoda. Na terenie województwa łódzkiego działały w 2017 r. 62 jednostki specjalistycznego poradnictwa, w tym 6 ośrodków interwencji kryzysowej.

### 6.5. INNE FORMY OPIEKI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

#### Institutionalna piecza zastępcza

Opieka nad wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych, w stosunku do których zachodzi konieczność podjęcia leczenia psychiatrycznego jest obowiązkiem powiatu, finansowanym z budżetu samorządu. Koszty leczenia psychiatrycznego wychowanków są uwzględnione w świadczeniach finansowanych przez NFZ. Kontrolę nad działalnością placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-wychowawczych

i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych w zakresie standardów opieki i wychowania określonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz kwalifikacji kadry sprawuje wojewoda, a zarząd powiatu – kontrolę nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

W 2017 roku liczba wychowanków przebywających w 68 placówkach opiekuńczo-wychowawczych z terenu województwa łódzkiego wynosiła 1.131, w tym:

- 889 wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego,
- 145 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- 82 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego.

Na oddziałach w szpitalach psychiatrycznych hospitalizowanych było łącznie 47 wychowanków (23 chłopców i 24 dziewczynki). Pod opieką poradni zdrowia psychicznego pozostawało 41 hospitalizowanych wychowanków, a 38 objętych było leczeniem farmakologicznym (także poza okresami w szpitalu). Najczęściej hospitalizowani byli wychowankowie w wieku 15-17 lat. Osobą odpowiedzialną za kontakty z lekarzem psychiatrą najczęściej był wychowawca prowadzący, psycholog zatrudniony w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub opiekun prawny. Zgody na umieszczenia dziecka na oddziale szpitala psychiatrycznego udzielane były głównie przez opiekunów prawnych i sąd. Główne przyczyny umieszczania dzieci na oddziałach w szpitalach psychiatrycznych to: zaburzenia zachowania i emocji, stany depresyjne, agresja fizyczna i słowna, agresja zagrażająca innym dzieciom, następstwa szkodliwego używania substancji, nadużywanie środków odurzających, psychoaktywnych, alkoholu, zachowania autodestrukcyjne, samookaleczenia, zaburzenia adaptacyjne.

#### Kluby samopomocy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku na terenie województwa łódzkiego funkcjonowały trzy kluby samopomocy dotowane z budżetu państwa, dwa z nich znajdują się na terenie Miasta Łodzi (prowadzone przez organizacje pozarządowe), jeden w gminie Witonia. Kluby Samopomocy posiadają łącznie 85 miejsc statutowych, ale liczba miejsc wykorzystanych wyniosła w 2017 roku 123. Z usług świadczonych w tych ośrodkach wsparcia skorzystało w tym okresie 128 osób z zaburzeniami psychicznymi.

## 6.6. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, na podstawie art. 18 ust. 1, pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,

finansowanym z budżetu państwa. Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzystało 181 osób. Łączna liczba godzin usług wyniosła 58.855. Na wydatki związane z realizacją tego zadania została przeznaczona z budżetu państwa kwota 1.923.606 zł.

W dwóch gminach prowadzenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zlecane było organizacjom pozarządowym. Świadczyły one usługi 58 osobom na terenie województwa łódzkiego w ogólnym wymiarze 27.111 godzin, otrzymując na ten cel dotację w kwocie 921.273 zł.

Nadzór merytoryczny nad organizacją i świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi sprawuje Wojewoda Łódzki za pośrednictwem Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

#### 6.7. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba warsztatów terapii zajęciowej (WTZ) prowadzonych na terenie woj. łódzkiego wynosiła 41. Uczestniczyły w nich 1493 osoby niepełnosprawne. PFRON nie dysponuje danymi dotyczącymi rodzajów niepełnosprawności tych osób. Jednostki samorządu terytorialnego prowadzą sześć warsztatów, pozostałe prowadzone są przez organizacje pozarządowe. Łączne koszty funkcjonowania warsztatów w 2017 roku wyniosły 25.919.026 zł, w tym dotacja PFRON – 23.230.738 zł (pozostałe środki pochodzą głównie z budżetów jednostek samorządu terytorialnego).

## 7. AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Podmioty z terenu województwa łódzkiego w 2017 r. otrzymały dofinansowanie do wynagrodzeń, zgodnie z art. 26a - 26c ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 ze zm.) - ogółem dla 25.729 osób, w tym dla 8.181 osób ze schorzeniami specjalnymi, w kwocie 203.211.391,57 zł, w tym na osoby ze schorzeniami specjalnymi w kwocie 89.032.478,02 zł. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nie dysponuje szczegółową informacją na temat rodzaju posiadanych schorzeń specjalnych u pracowników zgłoszonych do dofinansowania wynagrodzeń. Informacja, jaką dysponuje PFRON dotyczy jedynie posiadania lub braku schorzenia specjalnego, w skład którego wlicza się osoby dotknięte chorobą psychiczną, upośledzeniem umysłowym, całościowym zaburzeniem rozwojowym lub epilepsją oraz osoby niewidome.

### Zakłady pracy chronionej

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w województwie łódzkim działalność prowadziły 83 zakłady pracy chronionej, w których zatrudnionych było 9.617 osób niepełnosprawnych, w tym: 2.663 osoby psychicznie chore i upośledzone umysłowo.

### Zakłady aktywności zawodowej

W 2017 r. na terenie województwa łódzkiego funkcjonowało 7 Zakładów Aktywności Zawodowej, w których zatrudnionych było 199 osób niepełnosprawnych, w tym 128 osób psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo.

### Turnusy rehabilitacyjne

W 2017 roku w 194 turnusach rehabilitacyjnych uczestniczyło 2.119 osób niepełnosprawnych, w tym 118 osób ze względu na chorobę psychiczną. Nierzadko osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają z turnusów z tytułu współistniejących schorzeń o charakterze somatycznym, zatem liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, które uczestniczyły w turnusach jest prawdopodobnie znacznie większa.

### Centra integracji społecznej (CIS-y) i Kluby integracji społecznej (KIS-y)

Centrum Integracji Społecznej wykonuje funkcje:

- społeczno – wychowawcze (aktywność w sferze reintegracji społecznej, resocjalizacji i socjalizacji),
- ochronne (zapewnienie odpowiednich warunków pracy, czasu pracy, wyżywienia oraz ekwiwalentu wynagrodzenia),
- ekonomiczne (statutowa działalność o charakterze produkcyjnym, handlowym lub usługowym),

- edukacyjne (praktyka działania w zakresie szeroko rozumianej reorientacji zawodowej oraz doskonalenia zawodowego),
- terapeutyczne (eliminowanie źródeł, objawów i skutków psychologiczno – społecznych dysfunkcji).

W 2017 roku na terenie województwa łódzkiego funkcjonowały 3 centra integracji społecznej (CIS-y), w których 78 uczestników niepełnosprawnych objętych było reintegracją społeczną i zawodową (w tym 10 uczestników chorych psychicznie); zajęcia ukończyło 25 uczestników niepełnosprawnych, w tym 2 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie województwa łódzkiego funkcjonuje 10 klubów integracji społecznej (KIS-y) – brak danych o liczbie uczestników i środkach finansowych przekazywanych na działalność tych jednostek z Funduszu Pracy. Szacunkowo jest to ok. 1 – 2 mln zł rocznie.

#### Przedsiębiorstwa działające w ramach ekonomii społecznej

Spółdzielnia socjalna ma osobowość prawną. Przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków w celach społecznej i zawodowej reintegracji. Oznacza to, że spółdzielnia socjalna musi prowadzić działalność gospodarczą, ale zysk osiągnany z tej działalności nie jest celem samym w sobie, a środkiem do realizacji celów statutowych. Spółdzielnia może też prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych, określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Do założenia spółdzielni socjalnej potrzeba co najmniej 5 osób, ale nie więcej niż 50 osób (z wyjątkiem spółdzielni powstałych z przekształceń spółdzielni inwalidzkich).

Spółdzielnia socjalna może być założona przez osoby należące do ściśle określonych w ustawie grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przez osoby prawne – organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, kościelne osoby prawne. W przypadku osób fizycznych założyciele spółdzielni muszą należeć do jednej z poniższych grup:

- osoby bezrobotne w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- osoby, o których mówi ustawa z dn. 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym tj. bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, uzależnieni od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej, chorzy psychicznie, w rozumieniu ustawy o ochronie zdrowia

- psychicznego, zwalniani z zakładów karnych, mający trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo lub uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym,
- osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Członkami spółdzielni mogą być również osoby spoza grup określonych w ustawie, których ustawa nazywa specjalistami, ale ich liczba nie może być większa niż 50% liczby wszystkich członków spółdzielni. Każdy członek spółdzielni musi być zatrudniony w oparciu o umowę o pracę. Gdy założycielami spółdzielni są osoby prawne musi być ich co najmniej dwóch, W tym wypadku są one obowiązane do zatrudnienia w spółdzielni co najmniej pięciu osób z grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, w terminie sześciu miesięcy od dnia wpisu spółdzielni socjalnej do Krajowego Rejestru Sądowego. Osoby bezrobotne zamierzające założyć spółdzielnię socjalną lub przystępujące do takiej spółdzielni mogą otrzymać jednorazowo środki z Funduszu Pracy w wysokości nieprzekraczającej 4-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela oraz 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu. Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy, niepozostająca w zatrudnieniu może otrzymać środki na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości nie wyższej niż 15-krotność przeciętnego wynagrodzenia. Działalność spółdzielni socjalnej może również zostać wsparta ze środków budżetu państwa lub środków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności poprzez: zrefundowanie kosztów lustracji, dotacje, poręczenia, usługi lub doradztwo w zakresie finansowym, księgowym i ekonomicznym, prawnym i marketingowym. Osoby zatrudnione na tych zasadach po 12 miesiącach nieprzerwanego zatrudnienia w spółdzielni socjalnej, mają prawo do uzyskania członkostwa w spółdzielni socjalnej.

Na terenie województwa łódzkiego na dzień 31.12.2017 r. zarejestrowano 93 spółdzielni socjalnych (źródło: [www.ozrss.pl](http://www.ozrss.pl)).



## SPIS TABEL

- Tabela nr 1.** Działalność placówek ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej w województwie łódzkim w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)
- Tabela nr 2.** Zatrudnienie w wybranych grupach zawodowych (w osobach) w placówkach ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej w województwie łódzkim wg stanu na 31.12.2016 roku (według danych ŁUW w Łodzi)
- Tabela nr 3.** Liczba i rodzaj oddziałów psychiatrycznych w szpitalach psychiatrycznych i szpitalach ogólnych w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)
- Tabela nr 4.** MONARY i ośrodki dla uzależnionych od środków psychoaktywnych w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)
- Tabela nr 5.** Zatrudnienie wg grup zawodowych w szpitalach psychiatrycznych i ośrodkach MONAR województwa łódzkiego - stan na 31.12.2016 r. wg danych ŁUW w Łodzi
- Tabela nr 6.** Zatrudnienie wg grup zawodowych w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla psychicznie chorych na terenie województwa łódzkiego - stan na 31.12.2016 r. wg danych ŁUW w Łodzi
- Tabela nr 7.** Działalność ośrodków/zespołów opieki pozaszpitalnej w 2016 roku w województwie łódzkim (wg danych ŁUW w Łodzi)
- Tabela nr 8.** Zatrudnienie wg grup zawodowych w zespołach leczenia środowiskowego na terenie województwa łódzkiego - w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)
- Tabela nr 9.** Działalność zespołów leczenia środowiskowego w województwie łódzkim w 2016 roku (wg danych ŁUW w Łodzi)
- Tabela nr 10.** Liczba świadczeń, pacjentów, wartość świadczeń udzielonych pacjentom zamieszkałym na terenie województwa łódzkiego w latach 2016-2017 na realizację poszczególnych zakresów świadczeń w rodzaju: opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień (wg danych ŁOW NFZ)
- Tabela nr 11.** Wykaz podmiotów udzielających świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w 2017 roku w ramach kontraktu z ŁOW NFZ w podziale na zakresy (wg danych ŁOW NFZ)

## SPIS WYKRESÓW

- Wykres nr 1.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji z powodu wybranych przyczyn, w poszczególnych województwach, w 2016 roku – wskaźnik na 1.000 ludności (według danych GUS)
- Wykres nr 2.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji z powodu wybranych przyczyn, w poszczególnych województwach w 2016 roku – wskaźnik na 1.000 ludności (według danych GUS)
- Wykres nr 3.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji z powodu wybranych przyczyn, w poszczególnych województwach w 2016 roku – wskaźnik na 1.000 ludności (według danych GUS)
- Wykres nr 4.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji, z powodu zaburzeń psychicznych i zachowania (bez uzależnień) w województwie łódzkim, w 2016 roku (według danych GUS)
- Wykres nr 5.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji, z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu w województwie łódzkim, w 2016 roku (według danych GUS)
- Wykres nr 6.** Zarejestrowani w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych w województwie łódzkim, w 2016 roku (według danych GUS)